

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjien
lomituspäivälain 17 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjien lomituspäivälakia siten, että samassa maatalousyrityksessä työskentelevien yrittäjien samanaikaisesti pidettävien vuosilomapäivien määrä lisääntyy nykyisestä 11 päivästä 16 päivään.

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maatalousyrittäjien lomituspäivälain (1231/1996) 6 §:n mukaan maatalousyrittäjällä on oikeus saada lomituspäiviä kalenterivuoden aikana vuosilomaa varten 22 päivän ajaksi. Lain 17 §:n 2 momentin mukaan samassa maatalousyrityksessä toimivien yrittäjien on pidettävä 11 päivää vuosilomastaan samanaikaisesti, jos yrityksen olosuhteet huomioon ottaen yritystoiminnan jatkuvuus voidaan turvata yhden kokoaikaisen maatalouslomittajan keskimääräistä työaikaa vastaavalla työpanoksella.

Maatalousyrittäjien lomituspäiväasetuksen (1333/1996) 7 § sisältää tarkemmat säännökset lain 17 §:n 2 momentin täytäntöönpanosta. Pykälän 1 momentissa olevan pääsäännön mukaan yritystoiminnan jatkuvuus katsotaan voitavan turvata edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettulla tavalla, jos maatalousyrityksessä on enintään 15 kotieläinyksikköä. Kotieläinyksiköt määritellään asetuksen 1 §:ssä. Pääsäännön mukaisesti kotieläinyksikkömäärästä voidaan tie-

tyin edellytyksin poiketa sekä ylös- että alaspäin. Vaikka tilalla olisi enemmän kuin 15 kotieläinyksikköä, tilan yrittäjillä on velvollisuus pitää vuosilomapäiviä samanaikaisesti, jos se on perusteltua yrittäjien aikaisemmat lomajärjestelyt tai tilan kokonaistyöajan pituus huomioon ottaen. Toisaalta velvollisuutta samanaikaisten vuosilomapäivien pitämiseen ei ole, vaikka kotieläinyksikköä olisi alle 15, jos yrityksen erityisistä olosuhteista johtuu, etteivät yrittäjät voi pitää osaakaan vuosilomasta samanaikaisesti.

Maatalousyrittäjien lomituspäivälain järjestämisestä aiheutuvat nettokustannukset korvataan kokonaisuudessaan valtion varoista. Valtion korvattavien kustannusten nousun hillitsemiseksi on tarpeen vähentää lomitettavien päivien määrää. Tämä ehdotetaan toteutettavaksi muuttamalla maatalousyrittäjien lomituspäivälain 17 §:n 2 momenttia siten, että samanaikaisesti pidettävien vuosilomapäivien määrä lisääntyy nykyisestä 11 päivästä 16 päivään. Asiaa koskevat asetuksen säännökset on tarkoitettu säilyttää entisellään.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Maatiloilla, joilla on kaksi lomaan oikeutettua, arvioidaan olevan noin 33 460 yrittäjää vuonna 2000. Heidän lomittettavien vuosilomapäiviensä yhteismäärä on noin 686 000. Arviolta 10 prosenttia kahden lomaan oikeutetun tiloista on kokonsa tai muiden olosuhteittensa vuoksi sellaisia, ettei samanaikainen vuosiloman pitäminen yhden lomittajan työpanoksen turvin ole mahdollista. Yrittäjiä tällaisilla tiloilla on noin 3 370, ja heidän lomittettavien vuosilomapäiviensä määrä on noin 69 000.

Siten kahden lomaan oikeutetun tiloilla toimivista yrittäjistä noin 30 090:n olisi mahdollista pitää lomansa samanaikaisesti. Päiviä, jotka voitaisiin pitää samanaikaisesti, on enintään noin 617 000. Näistä päivistä on nykyisten säännösten perusteella pidettävä samanaikaisesti puolet eli 308 500. Loput 308 500 päivää ovat sellaisia, joihin samanaikaisen lomituksen lisääntyminen enimmillään voisi kohdistua.

Ehdotettu muutos merkitsee, että noin 30 090 lomaan oikeutetun samanaikaisesti pidettävien vuosilomapäivien määrää lisättäisiin viidellä. Samanaikaisuuden lisäys kohdistuisi siten noin 150 400 päivään, jotka nykyisten säännösten mukaan pidettäisiin erikseen. Kun näiden 150 400 päivien keskimääräinen pituus on arviolta noin viisi tuntia ja lomitustunnin hinta noin 90 markkaa, kustannukseksi muodostuisi noin 68 miljoonaa markkaa, jos sanotut päivät edelleen pidettäisiin erikseen.

Ehdotetun muutoksen johdosta edellä mainittujen päivien määrä kuitenkin puolittuisi, jolloin lomittettavien päivien kokonaismäärä vähenisi noin 75 200:lla. Toisaalta muutos pidentäisi samanaikaisesti lomittettavien päivien keskimääräistä pituutta arviolta noin 7,75 tuntiin. Kun lomitustunnin hinta olisi 90 markkaa, muutoksen johdosta samanaikaisesti pidettävien päivien aiheuttama kustannus olisi noin 52,5 miljoonaa markkaa. Siten vuosilomatoiminnasta aiheutuvien bruttokustannusten määrä jäisi arviolta 15,5 miljoonaa markkaa pienemmäksi kuin se olisi ilman ehdotettua muutosta.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto r.y:n, Kunnallisvirkamiesliitto ry:n, Maatalouslomittajat ry:n sekä Kunnallisen työmarkkinalaitoksen edustajia.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Ennen lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin sellaiseen vuosilomaan, jota maatalousyrittäjä ei ole voinut pitää sairauden tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi vuonna 1999 ja joka on 19 §:n 2 momentin mukaisesti siirretty pidettäväksi seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 17 §:n 2 momentti seuraavasti:

17 §

Vuosiloman pitämistä koskevat rajoitukset

Samassa maatalousyrityksessä työskentelevien maatalousyrittäjien on pidettävä 16 päivää vuosilomastaan samanaikaisesti, jos yrityksen olosuhteet huomioon ottaen yritystoiminnan jatkuvuus voidaan turvata yhden kokoaikaisen maatalouslomittajan keskimääräistä työaikaa vastaavalla työpanoksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Vuosilomaan, johon on syntynyt oikeus ennen tämän lain voimaantuloa ja joka on 19 §:n 2 momentin mukaisesti siirtynyt pidettäväksi tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

Laki

maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 17 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Vuosiloman pitämistä koskevat rajoitukset

Samassa maatalousyrityksessä työskentelevien maatalousyrittäjien on pidettävä 11 päivää vuosilomastaan samanaikaisesti, jos yrityksen olosuhteet huomioon ottaen yritystöiminnan jatkuvuus voidaan turvata yhden kokoaikaisen maatalouslomittajan keskimääräistä työaikaa vastaavalla työpanoksella.

Samassa maatalousyrityksessä työskentelevien maatalousyrittäjien on pidettävä 16 päivää vuosilomastaan samanaikaisesti, jos yrityksen olosuhteet huomioon ottaen yritystöiminnan jatkuvuus voidaan turvata yhden kokoaikaisen maatalouslomittajan keskimääräistä työaikaa vastaavalla työpanoksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuosilomaan, johon on syntynyt oikeus ennen tämän lain voimaantuloa ja joka on 19 §:n 2 momentin mukaisesti siirtynyt pidettäväksi tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.